

چرا مهارت جهت‌یابی در افراد مختلف، متفاوت است؟

نتایج مطالعات اخیر نشان می‌دهد که ریشه مهارت در جهت‌یابی در افراد مختلف به نحوه استفاده از سیستم موقعیت‌یاب درونی انسان بستگی دارد.

به گزارش مرکز سلامت روان دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی به نقل از ایسنا محققان بر این باورند که ریشه تفاوت مهارتی در مسیریابی بین زنان و مردان به وظایف انسان در تمدن‌های نخستین برمی‌گردد. مردان در گذشته بیشتر با شکار کردن، غذای خانواده را تأمین می‌کردند، اما زنان با یکجانشینی از خانواده و فرزندان محافظت می‌کردند. مردان در گذشته برای شکار باید مسیرهای طولانی را در طبیعت بکر طی می‌کردند و همین مسئله باعث شد که آن‌ها از نقشه ذهنی برای جهت‌یابی و پیدا کردن مسیر بازگشت استفاده کنند؛ اما از آنجایی که زنان بیشتر در جمع‌آوری مایحتاج روزمره مثل جمع‌آوری میوه و سبزیجات فعال بودند، بنابراین آن‌ها همیشه از مسیرهای مشخصی برای جهت‌یابی استفاده می‌کردند. اگرچه اعتقاد به باور جنسیتی جای بحث فراوانی دارد، چراکه هستند مردانی که در جهت‌یابی ضعیف هستند و برخلاف انتظار زنانی نیز هستند که در جهت‌یابی ذهنی بسیار دقیق عمل می‌کنند. امروزه علم روانشناسی ثابت کرده که تنها دو روش برای مسیریابی وجود دارد؛ روش اول مسیریابی از طریق نقشه و علائم راهنمایی و روش دوم مسیریابی ذهنی است. مسیریابی با نقشه و علائم راهنمایی بیشتر در افرادی نهادینه شده که در طول روز یک مسیر رفت‌ووبرگشت را انتخاب می‌کنند، اما مسیریابی ذهنی بیشتر در کسانی دیده می‌شود که در طول روز به مقاصد مختلفی سفر می‌کنند. محققان برای اثبات تمایز در مسیریابی، مهارت گروهی از داوطلبان را با استفاده از سیستم واقعیت مجازی موردبررسی قرار دادند. پژوهشگران در پایان متوجه شدند که دو مهارت مسیریابی در انسان نهادینه شده است که روش اول موسوم به یادگیری بین مسیری و روش دوم یادگیری میان مسیری است. در روش اول، فرد با به خاطر سپردن مسیرهای موردنظر در ذهن خود و یافتن علائم صرفاً به مسیر وابسته می‌شود؛ اما در روش دوم فرد ارتباط بین مسیرهای موردنظر را با به خاطر سپردن مناظر، ساختمان‌ها، زمین‌های کشاورزی و درختان به خاطر می‌سپارد، بنابراین این افراد در موقعیت‌های خارج از مسیرهای اصلی می‌توانند موقعیت مکانی خود را پیدا کنند. روانشناسان در ادامه با تمرکز بر مهارت‌های فردی در سیستم واقعیت مجازی موفق به کشف سه گروه با سه مهارت بدون توجه به جنسیت شدند. گروه اول دارای دو مهارت جهت‌یابی ذهنی و جهت‌یابی مسیری به صورت ترکیبی هستند. گروه دوم صرفاً دارای مهارت جهت‌یابی در مسیرهای مشخص هستند و گروه سوم نیز عملکرد ضعیفی در دو مهارت مسیریابی دارند. #